

Τα Έθιμα του Δωδεκαημέρου στην Ελλάδα

Παρατηρώ προσεκτικά τον πίνακα ζωγραφικής! Ποιες είναι οι σκέψεις μου;;;
Ο στολισμός του Χριστουγεννιάτικου δέντρου είναι ελληνικό έθιμο;;;

Το έθιμο του στολισμού του παραδοσιακού έλατου προέρχεται από τη Γερμανία. Στη χώρα μας ήρθε τα νεότερα χρόνια και καθιερώθηκε.

Στα πολύ παλιά χρόνια, πριν ακόμα οι άνθρωποι αρχίσουν να στολίζουν έλατο, υπήρχε το έθιμο του «Χριστόξυλου», το οποίο αναβιώνει ακόμα και σήμερα στη Βόρεια Ελλάδα!

Ο νοικοκύρης του σπιτιού διαλέγει από το χωράφι του το πιο γερό κλαδί ελιάς ή πεύκου και το τοποθετεί στο τζάκι του σπιτιού. Το ξύλο αυτό, που ονομάζεται και «Χριστόξυλο», καίγεται για όλο το Δωδεκαήμερο των Χριστουγέννων (από την ημέρα των Χριστουγέννων μέχρι και τα Φώτα).

Κατά την παράδοση το κάψιμο του Χριστόξυλου βοηθά τον Χριστό να ζεσταίνεται στην Φάτνη της Βηθλεέμ.

Πριν ο νοικοκύρης φέρει το Χριστόξυλο στο σπίτι, η νοικοκυρά φροντίζει να έχει καθαρίσει καλά το σπίτι και με ιδιαίτερη προσοχή το τζάκι, ώστε να μη μείνει ούτε ίχνος από την παλιά στάχτη. Καθαρίζουν ακόμη και την καπνοδόχο, για να μη βρίσκουν πατήματα να κατέβουν οι καλικάντζαροι, όπως λένε στα παραδοσιακά χριστουγεννιάτικα παραμύθια.

Σε κάποια μέρη, πίστευαν πως η στάχτη απ' το Χριστόξυλο, ήταν καλή για τις καλλιέργειες και τη σοδειά, γι αυτό και φρόντιζαν να τη μαζέψουν και να τη ρίξουν στα χωράφια, αλλά μετά τα Φώτα.

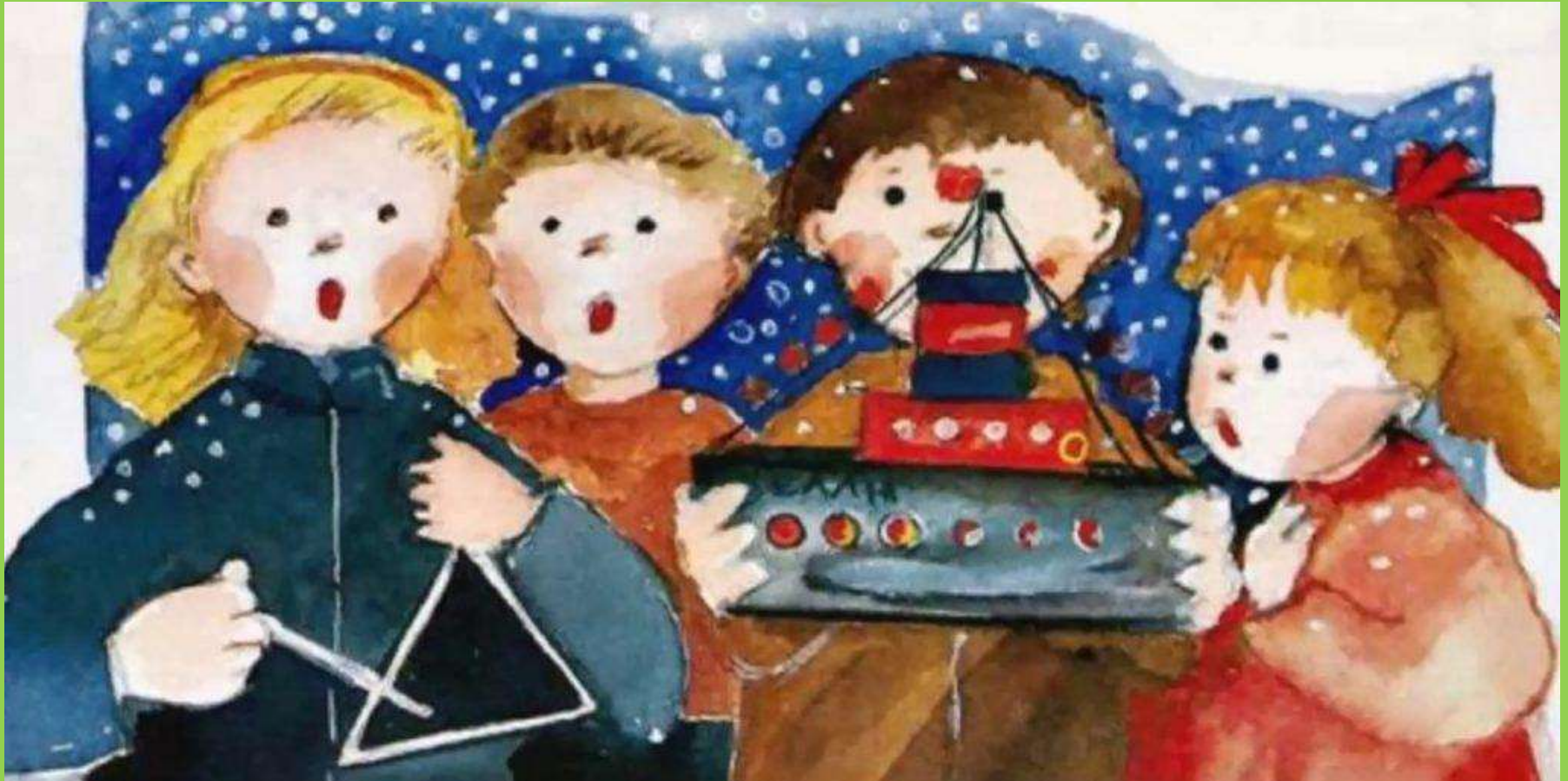
Οι καλικάντζαροι ήταν πλάσματα της φαντασίας, που οι άνθρωποι πίστευαν, ότι έρχονταν την παραμονή των Χριστουγέννων και έφευγαν τα Θεοφάνεια. Σύμφωνα με τη λαϊκή παράδοση ζουν όλο το χρόνο στα έγκατα της γης, προσπαθώντας να κόψουν το δέντρο που βαστάει τη γη. Μένουν ανάμεσα στους ανθρώπους 12 μέρες από την παραμονή των Χριστουγέννων ως την παραμονή των Φώτων και μετά επιστρέφουν στα βάθη της γης.

Ένα άλλο έθιμο της πατρίδας μας είναι ο στολισμός του καραβιού αντί για χριστουγεννιάτικο δέντρο!!!

Το καράβι συμβολίζει την καινούρια πλεύση του ανθρώπου στη ζωή μετά τη Γέννηση του Χριστού αλλά και την αγάπη των Ελλήνων για τη θάλασσα, γι αυτό και το έθιμο αυτό το συναντάμε περισσότερο σε νησιωτικές και παραθαλάσσιες περιοχές.

Τα κάλαντα είναι Ελληνικό έθιμο που διατηρείται ακόμα και το αγαπούν πολύ μεγάλοι και μικροί!!! Τα παιδιά γυρνούν από σπίτι σε σπίτι δύο μαζί ή και περισσότερα και τραγουδούν τα κάλαντα συνοδεύοντας το τραγούδι τους με το τρίγωνο ή ακόμα και κιθάρες, ακορντεόν, λύρες, ή φουσαρμόνικες.

Τα παιδιά γυρνούν από σπίτι σε σπίτι, χτυπούν την πόρτα και ρωτούν: «Να τα πούμε;». Αν η απάντηση από τον νοικοκύρη ή την νοικοκυρά είναι θετική, τότε τραγουδούν τα κάλαντα για μερικά λεπτά τελειώνοντας με την ευχή «Και του Χρόνου. Χρόνια Πολλά». Ο νοικοκύρης τα ανταμείβει με κάποιο χρηματικό ποσό, ενώ παλιότερα τους πρόσφερε μελομακάρονα ή κουραμπιέδες.

Κάλαντα λέγονται την παραμονή των Χριστουγέννων, της Πρωτοχρονιάς και των Φώτων και είναι διαφορετικά για κάθε γιορτή.

Το Χριστόψωμο είναι το ψωμί που φτιάχνουν οι γυναίκες προς τιμήν του Χριστού με ιδιαίτερη φροντίδα και υπομονή, χρησιμοποιώντας τα καλύτερα υλικά, τις παραμονές των Χριστουγέννων. Είναι, παραδοσιακά, το ευλογημένο ψωμί του χριστουγεννιάτικου τραπεζιού!

Τη μορφή, το σχήμα και τον στολισμό τού ψωμιού αυτού κανονίζουν οι συνήθειες του κάθε τόπου. Στα περισσότερα μέρη, στη μέση της επιφάνειας του χριστόψωμου σχηματίζουν με ζυμάρι το σημείο του σταυρού και στις άκρες του τοποθετούν αμύγδαλα και καρύδια. Η διακόσμησή του καθορίζεται ακόμη και από το επάγγελμα τού νοικοκύρη. Έτσι, αν αυτός είναι γεωργός ή βοσκός, στο χριστόψωμο σχηματίζουν βόδια και αλέτρι ή πρόβατα και κατσίκια

Εκτός από το Χριστόψωμο τα Χριστούγεννα οι νοικοκυρές φτιάχνουν μελομακάρονα, κουραμπιέδες και δίπλες!!!

Το πρωί της Πρωτοχρονιάς, ο νοικοκύρης του σπιτιού παίρνει μαζί του στη Θεία Λειτουργία ένα ρόδι, το οποίο, το λειτουργεί ο ιερέας στην Εκκλησία και μετά το επιστρέφει σπίτι.

Μπαίνοντας στο σπίτι ο νοικοκύρης, για να κάνει ποδαρικό με το δεξί, σπάει το ρόδι πίσω του, ώστε να πεταχτούν τα σποράκια του παντού και παράλληλα αναφωνεί «με υγεία, ευτυχία και χαρά το νέο έτος κι όσα σπόρια έχει το ρόδι τόσες λίρες να έχει η τσέπη μας όλη τη χρονιά».

Το έθιμο της Βασιλόπιτας υπάρχει σε όλη την Ελλάδα και πήρε το όνομά της από τη γιορτή του Αγίου Βασιλείου που είναι την 1^η Ιανουαρίου. Το μεσημέρι μετά το φαγητό ο πατέρας ή ο μεγαλύτερος της οικογένειας κόβει τη Βασιλόπιτα μοιράζοντας από ένα κομμάτι σε όλους, αλλά και στον Χριστό, στην Παναγία και στο σπιτικό.

Μέσα στο ζυμάρι τοποθετείται ένα νόμισμα, που όποιος το βρει κατά το μοίρασμα της βασιλόπιτας θα είναι ο τυχερός της χρονιάς.

Εσείς γνωρίζετε κάποιο χριστουγεννιάτικο ή πρωτοχρονιάτικο έθιμο του τόπου από τον οποίο κατάγεστε;;;

